

Transparant is het tijdschrift van de Vereniging van Christen-Historici en verschijnt vier keer per jaar.

Redactieadres

Drs. A.A. van der Schans, Cortenhoeve 20, 2411 KM Bodegraven, (0172) 61 73 37

Redactieleden

Drs. A.A. van der Schans (hoofdredacteur)

Mw. drs. B.A. Jansen-de Graaf

Mw. drs. W.J. Nap

Drs. D. Onnekink

Drs. A. van Renssen (eindredacteur)

Mw. drs. M. van Selm

Drs. J. Tigelaar

issn 0928-1282

Grondslag en doel VCH

De VCH heeft als grondslag de Bijbel, het geïnspireerde Woord van God en de gereformeerde belijdenis. De vereniging heeft ten doel op basis van haar grondslag de bezinning op de geschiedenis en haar beoefening en overdracht in Nederland te bevorderen en aan te moedigen, alsmede de belangen van haar leden, voorzover deze samenhangen met de beoefening van de geschiedenis, waar mogelijk te behartigen.

Bestuur

Dr. R. Janssens

Dr. G. Harinck (voorzitter)

Dhr. G. Hennink (penningmeester)

Drs. C.D. van den Heuvel (onderwijszaken)

Mr.dr. H.M.Th.D. ten Napel (secretaris)

Drs. E. van Vlastuin MA

Contactpersoon onderwijscommissie

Drs. C.D. van den Heuvel, Prins Bernhardstraat 58, 3241 TA Middelharnis

Comite van aanbeveling

Prof.dr. A.Th. van Deursen

Dr. W.J. Op 't Hof

Prof.dr. A. de Reuver

Prof.dr. G.J. Schutte

Prof.dr. W. van 't Spijker

Drs. N.C. van Velzen

Dr. J.R. Wolffe (University of York)

Erelid

Mw. drs. J.L. van Essen

VCH-secretariaat

Postbus 97682, 2509 GB 's-Gravenhage.

Gironummer 2664113 t.n.v. Penningmeester VCH, Nijkerk

Abonnementen

Abonnementen kunnen op elk gewenst moment ingaan. Abonnees zijn automatisch lid van de VCH, tenzij ze schriftelijk aangeven dat niet te wensen. Leden krijgen korting bij de evenementen die de VCH organiseert. Een abonnement kost € 55,- (€ 12,50 voor studenten, kopie studentenkaart meesturen) en kan worden aangevraagd bij de administratie van uitgeverij Boekencentrum. De uitgever stuurt u een acceptgiro om uw abonnementsgeld te voldoen. Losse nummers kosten € 6,50 (inclusief verzendkosten). Opzegging uiterlijk op 1 december van elk jaar.

Administratie: Boekencentrum Uitgevers, Postbus 29, 2700 AA Zoetermeer, tel. (079) 362 86 28. Voor abonnementen en adreswijzigingen.

Bladmanager: Robert Pors

Basislayout: Jet Frenken

Layout: Theo Wanders

Avertenties

Media Adviesburo Van der Molen, Postbus 2342, 9704 CH GRONINGEN

tel. 0594 - 518598 fax 050-5565992

Illustratiemateriaal

Wie meent rechten te kunnen doen gelden op een of meer illustraties, kan zich in verbinding stellen met de redactie.

Artikelen en interviews

4 In gesprek met nieuwe hoogleraar Geschiedenis aan de VU James Kennedy **'History is mystery'**
door *Wendelmoed Nap en Ton van der Schans*

7 **De mislukking van Regensburg**
De politiek van Karel V tijdens de rijksdag te Regensburg in 1541
door *Lammert van Hemert*

12 **'De puriteinse dagindeling komt voort uit het kloosterleven'**
Interview met dr. W.J. op 't Hof
door *Ton van der Schans en Pieter Verhoeve*

Redactioneel

Een nieuwe jaargang, een nieuwe kleur. De redactie hoopt dat deze kleur u aanspreekt. Het is sinds *Transparant* door het Boekencentrum uitgegeven wordt, gebruikelijk *Transparant* 'per jaargang van kleur te laten verspringen'.

Dat geldt niet – zo u al op de gedachte zou komen – voor de inhoud. Ook in deze jaargang hoopt de redactie de uitgangspunten van de VCH uit te dragen. Met het doel de bezinning op de geschiedenis en haar beoefening en overdracht te bevorderen en aan te moedigen.

Dit nummer was nagenoeg geredigeerd, toen officieel bekend werd dat de Amerikaanse historicus James Kennedy tot hoogleraar nieuwste geschiedenis aan de VU in Amsterdam benoemd is. Hoewel het daadwerkelijke in dienst treden nog ruim een jaar op zich zal laten wachten, willen we de jonge hoogleraar namens onze vereniging en ons orgaan, van harte feliciteren met deze benoeming. Kennedy is reeds jarenlang lid van onze vereniging. Van zijn visie op de geschiedbeoefening en de geschiedschrijving kunt u kennis nemen in het interview

Rubrieken

- 16 'Ik zie mezelf graag als *neo-whig*'
Dr. Nicholas Tyacke over het
puritanisme
door David Onnekink
- 19 Uit de schaduw
Opleving van de Eerste Wereldoorlog
door Hans Krabbendam

- 25 Wordt het Westen wakker? -
discussierubriek
door Jan A. Schippers
- 27 Onderwijsrubriek
- 29 Favorieten
- 30 Jaarvergadering VCH
- 31 Vitrine
- 32 Recensies

Illustratieverantwoording omslag:

Grote foto: Karel V in gesprek over de Confessie van Augsburg. Het gesprek liep op niets uit en de protestantse Duitse vorsten sloten zich aaneen in een militair bondgenootschap.

Middelste foto: Rekruteringsposter voor WO I. In 1914 meldde zich een miljoen Britse en Ierse mannen aan

Onderste foto: Hendrik VIII van Engeland

waarmee we dit nummer van *Transparant* openen. Waar nagenoeg alle andere media James Kennedy deze weken bevraagd hebben op zijn nieuwste boek over euthanasie in Nederland, concentreerde *Transparant* zich op een discussie met hem over geschiedbeoefening en geschiedschrijving. Door deze voor ons verrassende benoeming, wijken we af van de gewoonte om doorgaans één interview in ons tijdschrift te plaatsen. Er was namelijk al plaats ingeruimd voor interviews over de geschiedschrijving van het puritanisme. De redactie maakt u niet zonder reden attent op het interview met de Nederlandse piëtismekenner bij uitstek, dr. W.J. op 't Hof. Hij heeft baanbrekend werk verricht voor het internationale piëtismeonderzoek. Zijn pleidooi voor een multidisciplinaire, wetenschappelijke aanpak voor de bestudering van het puritanisme verdient opgemerkt en nagevolgd te worden. Intrigerend is het om naast de visie van Op 't Hof over het puritanisme, kennis te nemen van de visie van de Engelse, seculiere historicus dr. Nicholas Tyacke. Ons nieuwe redactielid, David Onnekink, reisde er speciaal voor naar Engeland! Bij dit thema passen ook de recensies over publicaties van Op 't Hof en Tyacke die u achterin dit nummer kunt lezen.

Verder vindt u in dit nummer een artikel van Lammert van Hemert over de godsdienstpolitiek van Karel V. Het kan een aandachtige lezer niet ontgaan zijn, dat de Eerste Wereldoorlog de laatste tijd *in the picture* is. Onze oud-hoofdredacteur, Hans Krabbendam, zet in een lezenswaardig recensieartikel de stand van zaken met betrekking tot dit onderwerp op een rij. Verder vindt u de gebruikelijke rubrieken en recensies in dit nummer. Graag maken we studenten er op attent dat ze zich voor een speciaal studententarieff van € 12,50 op *Transparant* kunnen abonneren. Hierboven werd reeds gewag gemaakt van een nieuw redactielid van ons orgaan, te weten David Onnekink. David schrijft momenteel een dissertatie over de rechterhand van de Koning-Stadhouder Willem III, Hans Willem Bentinck, en heeft zowel historische als recreatieve belangstelling voor de Britse eilanden. Het hoofdredacteurschap van Ton van der Schans, dat een voorlopig karakter had, is met ingang van deze jaargang definitief geworden. Ten slotte wijzen wij u ook vanaf deze plaats graag op de voorjaarsvergadering van de VCH op 27 april a.s., waar gedebatteerd zal worden met de auteur van de nieuwe biografie over koning-stadhouder Willem III. Verdere gegevens kunt u in de aankondiging in dit nummer vinden.